

"Mladi za napredek Maribora 2020"
37. srečanje

POD DEŽNIKOM S PADEŽNIKOM

Raziskovalno področje: ZGODOVINA
Raziskovalna naloga

Avtor: ANJA KORITNIK, AJDA POTECIN

Mentor: KORALJKA ČEH, ANDREJA LORENCI

Šola: OŠ JANKA PADEŽNIKA MARIBOR

Število točk: 156/ 170

Maribor, februar 2020

"Mladi za napredek Maribora 2020"
37. srečanje

POD DEŽNIKOM S PADEŽNIKOM

Raziskovalno področje: ZGODOVINA
Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2020

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
1.1 Namen in cilji raziskovalne naloge	7
1.2 Hipoteze	8
1.3 Predvidena nova spoznanja	8
1.4 Metodologija dela.....	9
1.4.1 Delo z viri in literaturo	9
1.4.2 Terensko delo	9
1.4.3 Intervju	9
1.4.4 Anketni vprašalnik	10
1.4.5 Obdelava podatkov.....	10
2 ŽIVLJENJE JANKA PADEŽNIKA	11
2.1 Otroštvo	11
2.1.2 Družinsko drevo	13
2.2 Šolanje.....	16
2.2.1 Osnovna šola	16
2.2.2 Realna gimnazija Maribor	21
2.2.3 Učiteljišče.....	21
2.3 Druga svetovna vojna.....	23
2.3.1 Janko Padežnik od začetka vojne do vstopa v Kozjanski odred.....	23
2.3.2 Vojna na Kozjanskem do ustanovitve Kozjanskega odreda.....	23
2.3.3 Vojna od ustanovitve Kozjanskega odreda do januarja 1945.....	24
2.3.4 Čas med januarjem in marcem 1945	24
2.3.5 Janko Padežnik in Kozjanski odred.....	25
3 JANKO PADEŽNIK IN POIMENOVANJA	28
3.1 Pionirski odred Janka Padežnika	28
3.2 Osnovna šola Janka Padežnika	29
3.3 Padežnikova ulica.....	29
3.4 Šolska himna	30
4 RAZISKOVALNI DEL	31
4.1 Anketa	31
5 RAZPRAVA	35
5.1 Interpretacija pridobljenih podatkov	35

5.2 Samoevalvacija raziskovalnih metod	35
5.2.1 Pisni in materialni viri	35
5.2.2 Ustni viri.....	36
5.2.3 Terensko delo	37
5.2.4 Delo z literaturo.....	37
5.3 Vrednotenje hipotez	37
6 SKLEP.....	39
7 DRUŽBENA ODGOVORNOST	40
8 SEZNAM VIROV IN LITERATURE.....	41
8.1 Viri	41
8.2 Literatura	42
9 PRILOGE	43
9.1 Vpisnica za 1. letnik Učiteljišča	43
9.2 Vpisnica za 2. letnik Učiteljišča	44
9.3 Gospodinjska kartoteka	45
9.4 Življnjepis Janka Padežnika	46
9.5 Vloga za pridobitev podatkov iz arhivskega gradiva Zgodovinskega arhiva Celje	47
9.6 Vloga za pridobitev podatkov na Upravno enoto Maribor.....	48
9.7 Anketa	49

KAZALO SLIK

Slika 1: Janko Padežnik	7
Slika 2: Poročna knjiga.....	11
Slika 3: Rojstna in matična knjiga	12
Slika 4: Jankova starša Marija in Ivan.....	13
Slika 5: Jankov oče Ivan in Jankova sestra Nada.....	13
Slika 6: Nada in njen sin Janko	13
Slika 7: Žena Jankovega nečaka Breda Frank ob listanju Jankovega zvezka	15
Slika 8: Gospod Sivka na obisku na naši šoli	15
Slika 9: Poskusni razred Ernesta Vranca v 30-letih	17
Slika 10: Stran iz Jankovega zvezka iz 4. razreda	18
Slika 11: Stran iz Jankovega zvezka iz 4. razreda	19
Slika 12: Izkaz o šolskem napredku	19
Slika 13: Izkaz o šolskem napredku	19
Slika 14: Platnice Jankovega zvezka	20

Slika 15: Prva stran Jankovega zvezka	20
Slika 16: Jankov zapis, listič je bil v zvezku	20
Slika 17: Vpisnica 3. letnika 1949/41 (naslovnica)	22
Slika 18: Vpisnica 3. letnika 1949/41 (stran s podatki o Janku Padežniku)	22
Slika 19: Janko Padežnik	22
Slika 20: Spomenik na mestu, kjer je bil ustanovljen Kozjanski odred	24
Slika 21: Spomenik Kozjanskemu odredu, Sromelj	25
Slika 22: Pokopališče	26
Slika 23: Zid ob pokopališču	26
Slika 24: Jankov grob	27
Slika 25: Naslovnica glasila pionirskega odreda Janka Padežnika Čebelica	28
Slika 26: Odločba o preimenovanju šole iz leta 1960	29
Slika 27: Padežnikova ulica na Studencih v Mariboru	30
Slika 28: Padežnikova ulica na Studencih v Mariboru	30
Slika 29: Himna Osnovne šole Janka Padežnika	30

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Družinsko drevo	14
Preglednica 2: Šolanje Janka Padežnika	16

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Kdo je bil Janko Padežnik?	31
Graf 2: Katerega leta se je rodil Janko Padežnik?	32
Graf 3: Katerega leta je Janko Padežnik umrl?	32
Graf 4: Kje oz. blizu katerega večjega kraja je umrl?	33
Graf 5: Ali veš kako in zakaj je umrl?	33
Graf 6: Ali poznaš še kakšen podatek o Janku Padežniku?	34
Graf 7: Kaj te še zanima o Janku Padežniku?	34

POVZETEK

Osnovna šola Janka Padežnika šola se imenuje po človeku, o katerem vemo zelo malo. Imenuje se po Janku Padežniku, ki je bil v času med obema vojnoma učenec te šole, kasneje študent na učiteljišču, med drugo svetovno vojno pa borec Kozjanskega odreda. Umrl je, star komaj 21 let.

Toda o Janku Padežniku so se nam zastavljala še mnoga vprašanja, zato smo se odločili, da njegovo življenje raziščemo. Najprej smo se poglobili v vire in literaturo o njem. Prizadevali smo si poiskati še živeče Jankove sorodnike. Nadaljevali smo s terenskim delom, obiskali smo tudi Kozjansko, kjer se je Janko boril in umrl. Izpeljali smo anketo in dobljene odgovore interpretirali z grafi. Zanimalo nas je namreč, koliko vedo o Janku Padežniku učenci šole. Delo je bilo zahtevno, saj so se mnoga poizvedovanja končala brez konkretnih podatkov. Toda ob zaključku smo zadovoljni, saj smo dopolnili in obudili življenjsko zgodbo človeka, na katerega so Studenčani in padežnikovci zelo ponosni.

Zahvala

Najprej bi se radi zahvalili mentoricama, ki sta nama predlagali temo ter naju spodbudili k raziskovanju.

Hvala vsem, ki so sodelovali v anketi in intervjujih ter kakorkoli prispevali h končni podobi naloge. Posebej se zahvaljujemo gospodu Stanetu Preskarju, predsedniku Združenja borcev za vrednote NOB Brežice, ki nas je popeljal po potekh Kozjanskega odreda in nam pomagal pri iskanju dodatnih virov. Zahvaljujemo se vsem zaposlenim v muzejih, arhivih in drugih zavodih, ki so nam pomagali pri zbiranju podatkov.

Najbolj veseli pa smo bili srečanja z gospo Bredo Frank, ženo nečaka Janka Padežnika, ki nam je prinesla dodatne pisne vire.

Zahvaljujeva se najinim staršem in sorodnikom, ki so naju podpirali pri raziskovanju.

1 UVOD

1.1 Namen in cilji raziskovalne naloge

Glavni cilj raziskovalne naloge je bil na začetku zgolj to, da poiščemo manjkajoče podatke o Janku Padežniku in tako sestavimo temeljitejši življenjepis človeka, po katerem se imenuje studenška osnovna šola. Ker pa smo iz pogovora z učenci šole ugotovili, da Janka Padežnika praktično ne poznajo, smo se odločili, da raziščemo, kaj učence o njem zanima. Šolo so po Janku Padežniku poimenovali v času, ki je poudarjeno poveličeval čas 2. svetovne vojne in boj proti okupatorju. Janko je umrl, star komaj 21 let. Mladi danes večkrat pogrešamo sodelovanje in pripravljenost, narediti nekaj v skupno dobro. Zato smo prepričani, da so lahko Jankovo življenje, misli in želje vzpodbuda tudi za danes.

Ideja za raziskovalno naloge je nastajala postopoma. Že nekaj let so na šoli razmišljali, da bi bilo prav, Janku Padežniku znova posvetiti nekoliko več pozornosti, zavedali pa so se, da imajo podatkov o njem malo. Dodaten impulz je bila obnova šole, ki je potekala zadnji dve leti. Vzpodbudilo nas je tudi dejstvo, da bo šola leta 2021 praznovala 145-letnico svojega nastanka.

Identiteto posameznika in družbe oblikujejo različni dejavniki. Življenska zgodba Janka Padežnika nam pomaga razumeti preteklost in ustvarjati boljšo prihodnost.

Slika 1: Janko Padežnik
(Vir: Arhiv OŠ Janka Padežnika)

1.2 Hipoteze

Postavili smo tri hipoteze:

1. hipoteza:

Večina učencev šole ne ve, kdo je bil Janko Padežnik.

2. hipoteza

Težko bomo našli vire, povezane z življenjem Janka Padežnika.

3. hipoteza

Našli bomo vsaj enega živečega bližnjega sorodnika Janka Padežnika.

1.3 Predvidena nova spoznanja

V raziskovalni nalogi smo poskusili z viri potrditi že nekatere znane podatke o Janku Padežniku in poiskati nove. Pred začetkom raziskovanja smo predvidevali, da bomo težko prišli do novih podatkov, saj je bila vmes 2. svetovna vojna, ko so bili številni viri uničeni, prav tako pa nismo vedeli, ali bomo našli še živeče sorodnike.

Življenjsko zgodbo Janka Padežnika smo razdelili na ključna obdobja:

- otroštvo
- čas šolanja
  - osnovna šola
  - realka
  - učiteljišče
- obdobje 2. svetovne vojne

Zanimalo nas je tudi, koliko vedo o Janku Padežniku učenci šole. Ker smo predvidevali, da ne preveč, smo poskusili ugotoviti, kaj jih še zanima.

1.4 Metodologija dela

Pri oblikovanju raziskovalne naloge smo uporabili različne postopke in metode. V prvi vrsti smo se poglobili v vire in literaturo, opravili smo terensko delo, več intervjujev in izvedli anketo med učenci šole. Dobljene podatke smo strukturirali, razvrstili, primerjali in interpretirali. Metode dela so se med seboj povezovale in dopolnjevale. V nadaljevanju podrobnejše predstavljam temeljne.

1.4.1 Delo z viri in literaturo

V želji, da bi izvedeli čim več verodostojnih podatkov o Janku Padežniku, smo pregledali dokumentacijo, dostopno v šolskem arhivu OŠ Janka Padežnika, Pokrajinskem arhivu Maribor, Nadškofijskem arhivu Maribor in domoznanskem oddelku Univerzitetne knjižnice Maribor. Podatke smo iskali v župnijski cerkvi Sv. Magdalena in Sv. Jožef, v Upravni enoti Maribor in Muzeju NO Maribor. Obiskali smo Posavski muzej Brežice in naslovili vlogi v Muzej novejše zgodovine Celje in Zgodovinski arhiv Celje. Pri delu smo si v določeni meri pomagali z monografskimi publikacijami (knjige, enciklopedije), šolskimi kronikami in članki iz šolskih časopisov.

1.4.2 Terensko delo

Na Kozjanskem smo obiskali mesta nekaterih bitk Kozjanskega odreda, kraj ustrelitve, mučenja in smrti Janka Padežnika, Muzej Brežice, kjer hranijo vire Kozjanskega odreda, katerega borec je bil Janko Padežnik, ter poslednji dom Janka Padežnika na mariborskem pokopališču Pobrežje. Po terenu nas je vodil predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Brežice gospod Stane Preskar.

1.4.3 Intervju

Na terenu smo govorili z gospodom Stanetom Preskarjem, predsednikom Združenja borcev za vrednote NOB, v Muzeju Brežice pa tudi z avtorjem knjige o Kozjanskem odredu dr. Tomažem Teropšičem. Opravili smo telefonski pogovor z Jankovim sošolcem iz učiteljišča, akademikom Zorkom Simčičem. Pogovorili smo se z živečimi sorodniki Janka Padežnika: ženo Jankovega nečaka Bredo Frank, Tatjano Bende (vnukinja druge žene Jankovega očeta) in Herbertom Sivko, nečakom Jankove mame.

1.4.4 Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik smo oblikovali z izbirnim tipom vprašanj, pri katerem je možen en odgovor (2 vprašanji), in s tipom odprtih vprašanj, pri katerem lahko anketiranec odgovori na vprašanje v obliki odprtega odgovora (7 vprašanj). K sodelovanju smo povabili učence OŠ Janka Padežnika od 5. do 9. razreda, anketo je izpolnilo 200 učencev.

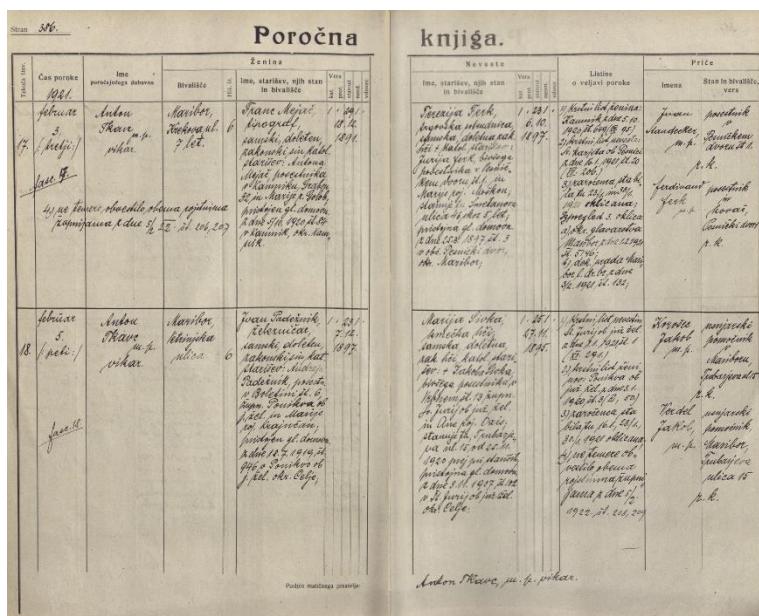
1.4.5 Obdelava podatkov

Izpolnjene anketne vprašalnike smo podrobno pregledali in zabeležili dobljene podatke. Rezultate smo uredili v preglednico, jih primerjali med seboj in si izbrali ustrezno obliko grafov. Na podlagi tega smo grafe oblikovali, analizirali dobljene rezultate in iz njih izluščili ugotovitve in zaključke.

2 ŽIVLJENJE JANKA PADEŽNIKA

2.1 Otroštvo

Janko Padežnik se je rodil 2. aprila 1923¹ v Mariboru na Studencih v tedanji Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jankov oče je bil Ivan Padežnik (7. 12. 1897 - 1972). Po poklicu je bil železničar. Delal je kot kovač pri državnih železnicah.² Mama Marija se je rodila v Sv. Juriju 27. 11. 1895, umrla je leta 1953. Janko je imel leto dni starejšo sestro Nado (16. 3. 1922 – 30. 8. 1980).³ Starša sta se poročila 5. februarja 1921.⁴

Slika 2: Poročna knjiga

(Vir: NŠAM, Sig. 0299, Prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Janez Krstnik, prepis poročne knjige 1921, str. 386, zap. št. 18)

¹ NŠAM, Sig. 0299, Prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Magdalena, prepis krstne knjige 1923, str. 31, zap. št. 140.

² Izkaz o šolskem napredku Padežnik Janko, 1930, Arhiv OŠ Janka Padežnika (šoli je izkaz podarila Breda Frank).

³ Mestna občina Maribor, Gospodinjska kartoteka, SIPAM 0005, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor. Podatke o datumu smrti nam je posredovala Breda Frank.

⁴ NŠAM, Sig. 0299, Prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Janez Krstnik, prepis poročne knjige 1921, str. 386, zap. št. 18.

V prepisu o rojstvu, ki ga hrani Nadškofijski arhiv Maribor, piše, da se je Ivan Karl Padežnik⁵ rodil ob 9.30 na Slomškovi ulici 15 na Studencih⁶ v župniji sv. Magdalene. Babica pri porodu je bila Marija Jakončič z Ruške ceste 45. Janko je bil krščen 8. aprila 1923. Botra je bila Elza Jančič, soproga trgovca iz Tattenbachove ulice 20. Krstil ga je kaplan Holcman.⁷

Slika 3: Rojstna in matična knjiga

(Vir: NŠAM, Sig. 0299, Prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Magdalena, prepis krstne knjige 1923, str. 31, zap. št. 140)

V intervjuju z očetom Ivanom, ki je bil objavljen v šolskem glasilu Čebelica leta 1962, opisuje oče Janka takole: "Ko je bil še prav majhen, je že delal aviončke iz papirja in lepenke. Z njimi je tekal naokrog od jutra do večera. Tudi avtomobili in motorji so ga posebno zanimali."⁸

⁵ V različnih dokumentih se Janko pojavlja ali kot Janko ali kot Ivan. Tako ime Ivan kot Janez izhajata iz grškega imena Ιωάννης (Johannes), Ιωαννης (Joanness), to pa iz hebrejskega Jehohannan, skrajšano Johann z nekdanjim pomenom »Jahve (to je Bog) je milostljiv, se je usmilil«. Ime je torej teoforično (to je, da ima sestavino Bog) in so ga prvotno dajali v zahvalo Bogu, ki jim je dal dolgo pričakovanega otroka. Obstajajo številne razlike tega imena, med drugim Janko.

⁶ Današnja Obrežna ulica.

⁷ NŠAM, Sig. 0299, Prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Magdalena, prepis krstne knjige 1923, str. 31, zap. št. 140.

⁸ Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktivna osnovne šole, Studenci II., 1962, Divjak Kože, učenec 8. razreda.

2.1.2 Družinsko drevo

Iz različnih virov smo lahko sestavili del družinskega drevesa Janka Padežnika. Našli smo podatke o njegovem dedku in babici po očetovi in mamini strani, o očetu in mami ter nadaljevanje družine po liniji Jankove sestre Nade.

Slika 4: Jankova starša Marija in Ivan
(Vir: Arhiv OŠ Janka Padežnika)⁹

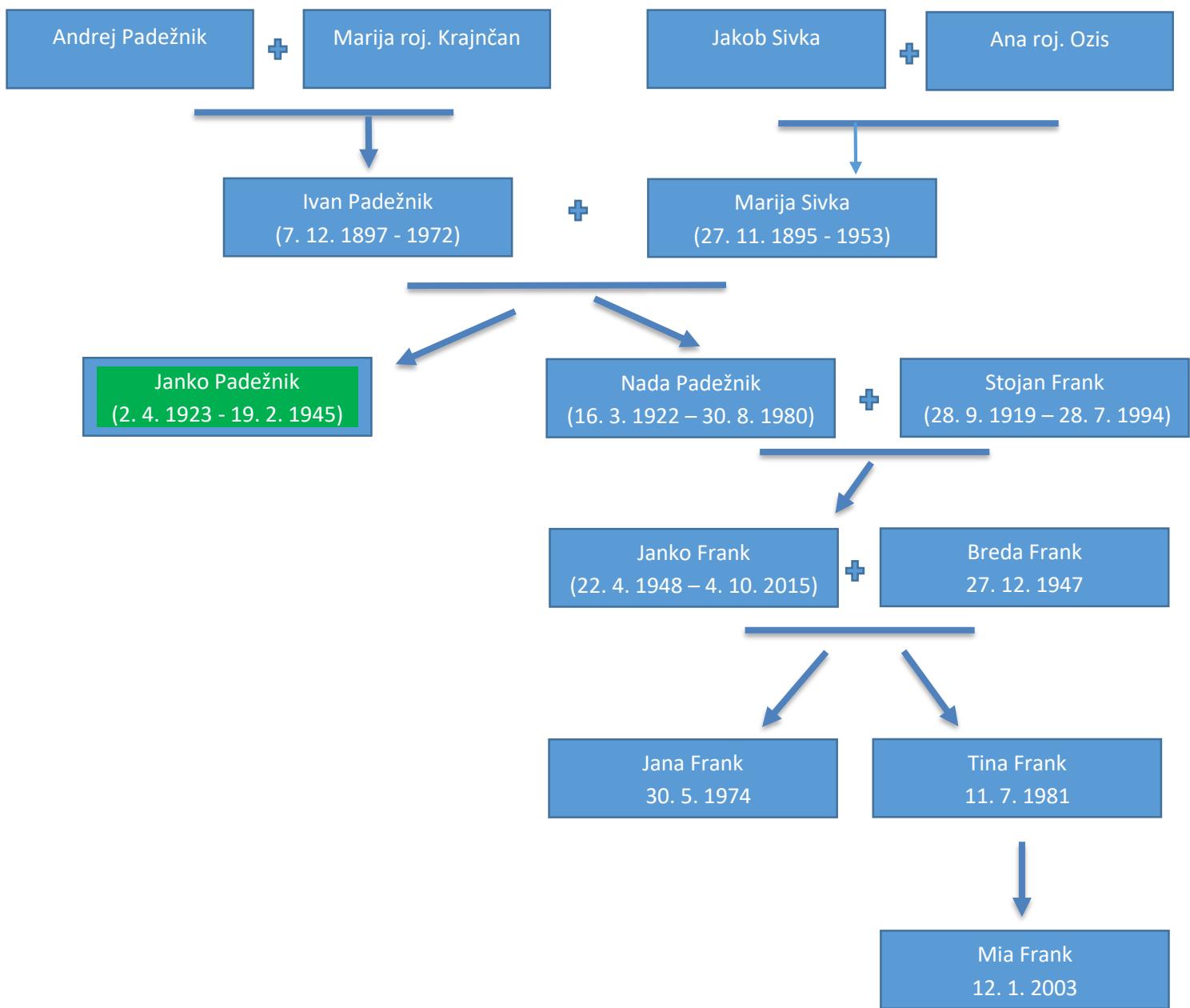
Slika 5: Jankov oče Ivan (drugi v spodnji vrsti od leve) in Jankova sestra Nada (v sredini zgoraj)
(Vir: Arhiv OŠ Janka Padežnika)

Slika 6: Nada in njen sin Janko
(Vir: Arhiv OŠ Janka Padežnika)

⁹ Fotografije na tej strani je OŠ Janka Padežnika podarila gospa Breda Frank, žena Jankovega nečaka.

Preglednica 1: Družinsko drevo

Naša velika želja je bila poiskati še žive sorodnike Janka Padežnika in se z njimi pogovoriti. Našli smo tri.

Prve podatke smo našli na pobreškem pokopališču, kjer je Janko pokopan. Na nagrobnni plošči je bil poleg priimka Padežnik tudi priimek Bende. Našli smo Tatjano Bende in ugotovili, da se je Jankov oče po smrti svoje prve žene (Jankove mame) drugič poročil z Marico Bende

(1911 - 1981)¹⁰. Marica je bila torej Tatjanina babica. Tatjana o Janku sicer ni imela dodatnih podatkov in virov, nam pa je posredovala kontakt z Bredo Frank, od katere smo tudi dobili največ podatkov. Breda Frank je bila namreč poročena z Jankovim nečakom Jankom Frankom.

Gospa živi v Mariboru. Prinesla nam je Jankov in Nadin izkaz iz osnovne šole ter nekaj fotografij ter tako dopolnila družinsko drevo z manjkajočimi podatki.

Slika 7: Žena Jankovega nečaka Breda Frank ob listanju Jankovega zvezka
(Vir: avtorji)

Obiskal nas je tudi Herbert Sivka, Jankov bratranec po mamini strani.

Slika 8: Gospod Sivka
(Vir: avtorji)

---

¹⁰ Maričina sestra Anica Bende je bila od leta 1953 do 1966 ravnateljica na studenški osnovni šoli.

2.2 Šolanje

Preglednica 2: Šolanje Janka Padežnika

Šolsko leto	Šola
1929/30	1. razred
1930/31	2. razred
1931/32	3. razred
1932/33	4. razred
1933/34	5. razred
1934/35	Realka
1935/36	Realka
1936/37	Realka
1937/38	Realka
1938/39	Učiteljišče
1939/40	Učiteljišče
1940/41	Učiteljišče

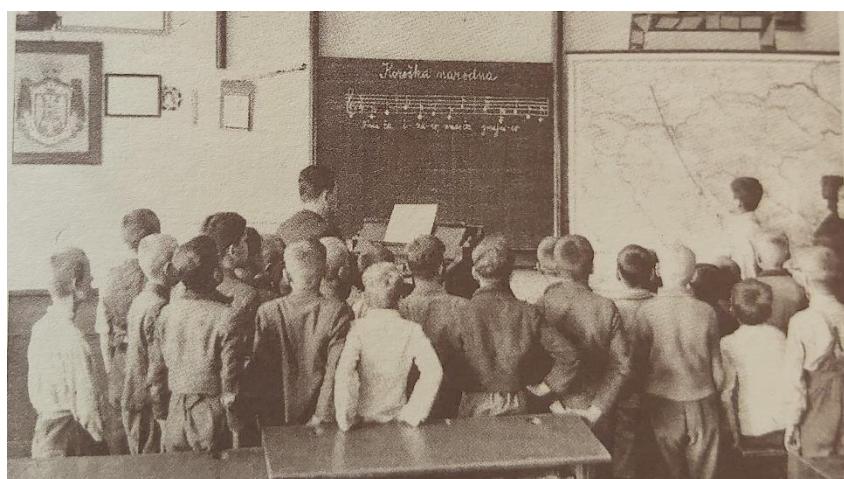
2.2.1 Osnovna šola

V arhivu OŠ Janka Padežnika so iz obdobja, ko je Janko Padežnik obiskoval osnovno šolo, le nemški prepisi šolskih kronik od šolskega leta 1918/19 do 1940/41. Ohranjena sta prepisa tako za deško ljudsko šolo (die Knabenvolkschule in Brunndorf bei Maribor) kot za dekliško (die Maedchenschule in Brunndorf bei Maribor). Nas je zanimala predvsem kronika za deško šolo, ki jo je obiskoval Janko. V kroniki ni imen posameznih učencev, vendar je oče v intervjuju povedal, da je Janko začel obiskovati šolo s petimi leti, iz česar bi lahko sklepali, da je to bilo v šolskem letu 1928/29.¹¹ Vendar je to predvidevanje napačno, saj nam je gospa Breda Frank prinesla Jankovo osnovnošolsko spričevalo. Tako lahko potrdimo, da je Janko začel obiskovati osnovno šolo v šolskem letu 1929/30, torej s šestimi leti. Deško šolo je obiskoval pet let.

---

¹¹ Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva osnovne šole, Studenci II., 1962, Divjak Kože, učenec 8. razreda.

Jankov razrednik je bil vseh pet let Ernest Vranc. Na OŠ Studenci je učil od leta 1926 do 1939, kasneje je bil nadzornik, ravnatelj in urednik. Napisal je več knjig o šolstvu. Na studenški šoli je 12 let vodil poskusni razred. Njegova glavna dejavnost je bila popularizacija delovne šole in strnjenega pouka. To se odraža tudi v Jankovem zvezku iz četrtega razreda, ki ga hranimo na šoli, saj so v njem povezani različni šolski predmeti.

Slika 9: Poskusni razred Ernesta Vranca v 30. letih
(Vir: Jubilejno glasilo OŠ Janka Padežnika Maribor ob 100. in 135.
obletnici šolskih stavb, str. 5)

Na šoli je bilo v šolskem letu 1929/30, ko je Janko obiskoval 1. razred, 195 šolarjev.¹² V prvem razredu je bilo 43 dečkov. Spomladi 1933 je šolo obiskal deželni inšpektor Karl Lončar, ki je prišel posebej zaradi poskusnega razreda Ernesta Vranca. Janko je imel v 1. razredu prav dober šolski uspeh.¹³

V drugem razredu je imel Janko 46 sošolcev, v tretjem pa 43. V šolskem letu 1931/32, ko je obiskoval tretji razred, so tudi v šolski kroniki že opozarjali na gospodarsko krizo. Zapisali so, da dobi po zaslugu Rotary kluba vsak dan 33 otrok med odmorom toplo mleko.¹⁴ Janko je bil prav dober tudi v 2. in 3. razredu.

Četrti razred pa je v šolskem letu 1932/33 končal z odličnim uspehom. V razredu je bilo 42 učencev. Tudi v tem letu pišejo, da se gospodarska kriza nadaljuje, vendar ostajajo učitelji

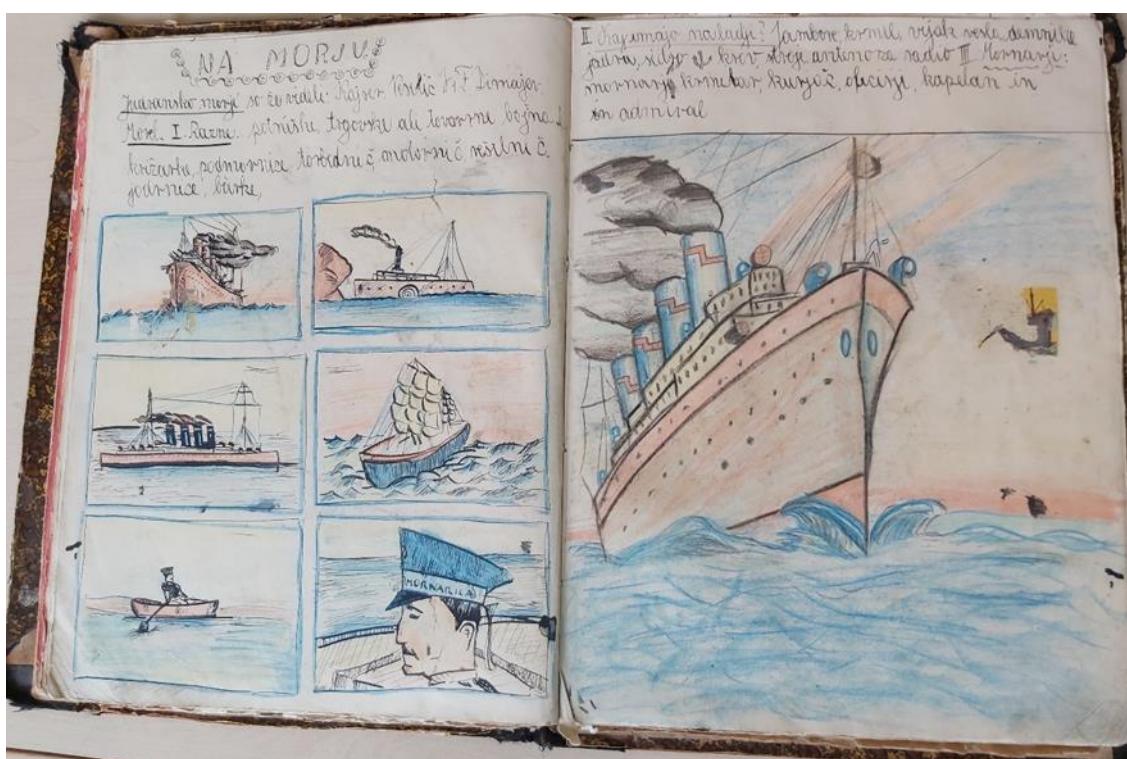
¹² Nemški prepis šolske kronike deške ljudske šole na Studencih pri Mariboru, str. 33.

¹³ Izkaz o šolskem napredku Janka Padežnika, 1930, Arhiv OŠ Janka Padežnika.

¹⁴ Nemški prepis šolske kronike deške ljudske šole na Studencih pri Mariboru, str. 39.

optimistični, »saj zaupajo v modro vodenje države preljubega kralja Aleksandra I.«. (Nemški prepis šolske kronike, str. 42)

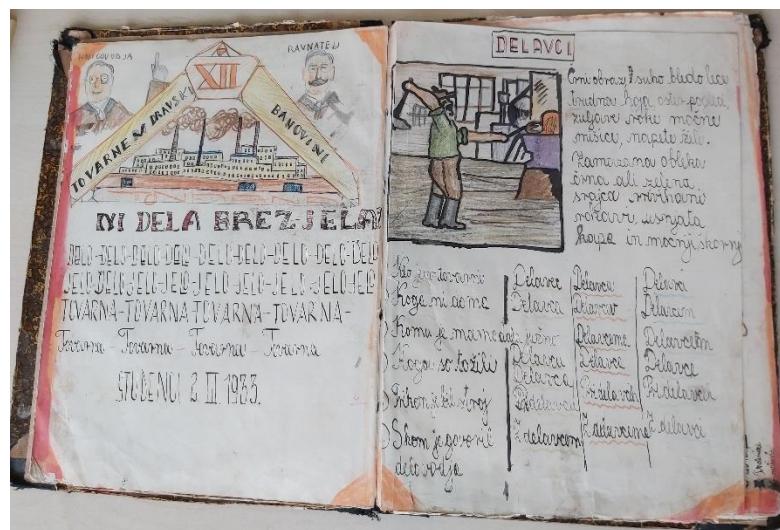
V šolskem letu 1933/34 je Janko obiskoval 5. razred. Opravil ga je s prav dobrim uspehom. V razredu je bilo 32 učencev. V spričevalu je žig z datumom 25. junij 1934; potrjuje, da je opravljal sprejemni izpit za prvi razred in ga opravil (verjetno gre za vpis na realko). Maja leta 1934 so na šoli izpeljali teden Jadranskega morja, saj so zapisali, da "je Jadransko morje biser naše države". (Nemški prepis šolske kronike, str. 43.)

Slika 10: Stran iz Jankovega zvezka iz 4. razreda

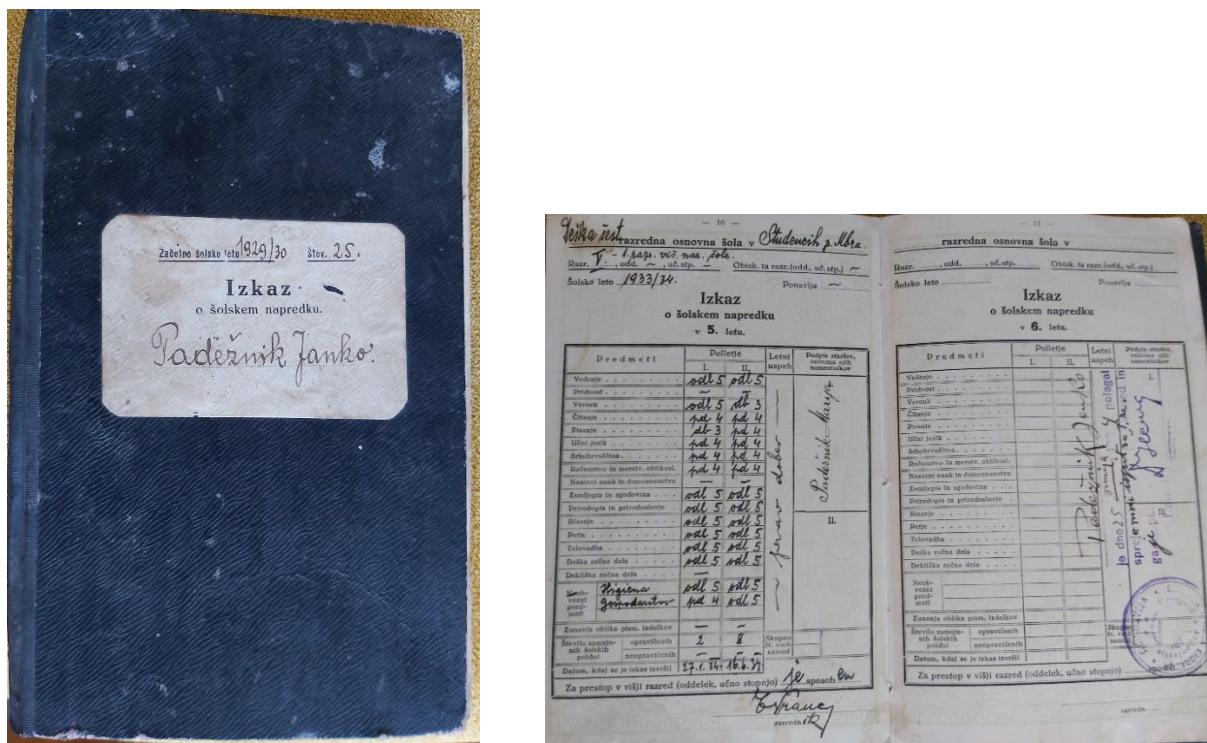
(Vir: arhiv OŠ Janka Padežnika)

Naš najljubši vir iz Jankovega življenja je gotovo njegov zvezek, ki ga hranijo na šoli. Zvezek je po vojni podarila šoli Jankova mama. Na prvi strani je datum 15. februar 1933. Jankov zvezek oz. njegova delovna knjiga je zelo lepo urejena, ne le zaradi izjemno lepe pisave, temveč tudi zaradi njegovih risarskih umetnin. Tako lahko potrdimo Jankovo nadarjenost na likovnem področju. V zvezku je vsako novo stvar, ki jo je zapisal, upodobil tudi z risbo.

Slika 11: Stran iz Jankovega zvezka iz 4. razreda

(Vir: arhiv OŠ Janka Padežnika)

Sliki 12, 13: Izkaz o šolskem napredku

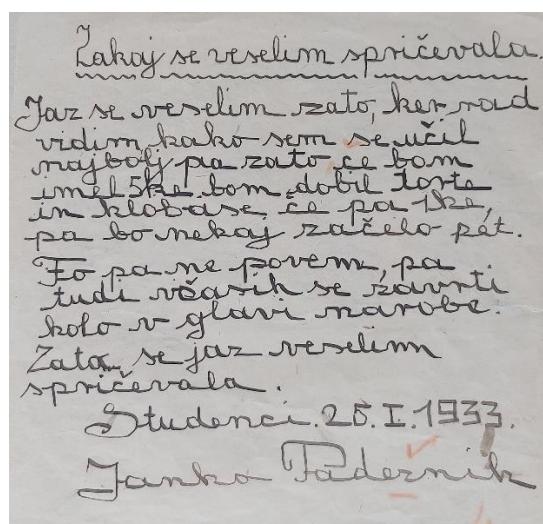
(Vir: arhiv OŠ Janka Padežnika)

Zanimivo je tudi, da se je Janko podpisoval tako, da je poleg črk PA narisal DEŽNIK. Zato je dežnik tudi v logotipu naše šole. Ohranjenega podpisa nismo našli, je pa Jankov način podpisovanja v telefonskem pogovoru omenil tudi Jankov sošolec na učiteljišču, gospod Zorko Simčič¹⁵.

Slike 14, 15: Platnice in prva stran Jankovega zvezka iz 4. razreda

(Vir: arhiv OŠ Janka Padežnika)

Slika 16: Jankov zapis, listič je bil v zvezku

(Vir: arhiv OŠ Janka Padežnika)

¹⁵ Zorko Simčič, pisatelj in dramatik, redni član SAZU, dobitnik Prešernove nagrade.

2.2.2 Realna gimnazija Maribor

Nekaj podatkov o Jankovem obiskovanju realke spoznamo iz intervjuja z njegovim očetom Ivanom, ki je o tistem obdobju sinovega življenja povedal: "V realki je spoznal nove tovariše. Nadvse rad je risal in izrezoval razne figure iz lesa. V šolskih zvezkih so bili navadno robovi polni skic in karikatur. Njegovi sošolci vedo povedati, da je često risal karikature profesorjev na tablo in vedno zadel." (Čebelica 3, 1960, str. 3) Oče je v nadaljevanju pripovedoval, da je imel Janko predvsem rad zgodovino, da pa se ni preveč razumel s profesorjem. Rad je pisal, bil je tudi član dramske in lutkarske skupine pri Sokolu na Studencih.

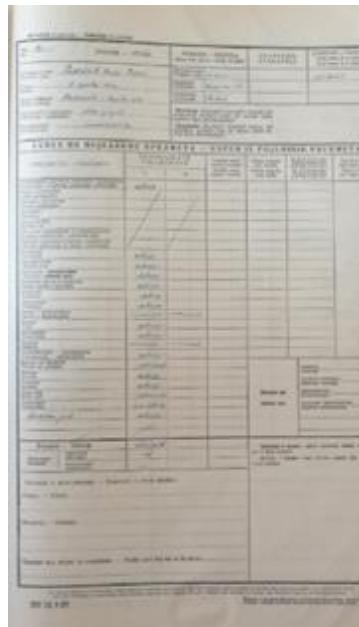
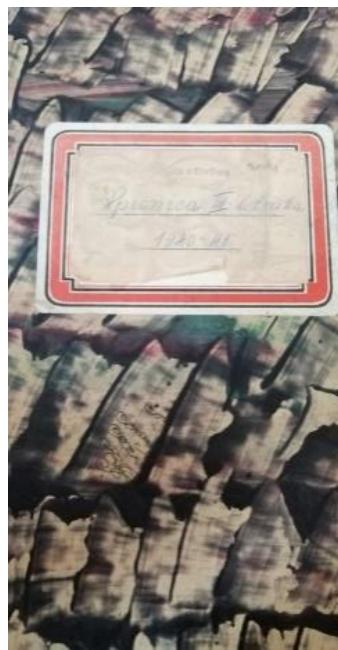
Da je Janko hodil na realko, je potrdil v razgovoru tudi njegov sošolec iz učiteljišča Zorko Simčič. Povedal je, da je Janko pred učiteljiščem obiskoval prvo realno gimnazijo, Simčič pa klasično gimnazijo. Kot zanimivost je dodal, da so se med seboj zbadali; gimnazijce so klicali "gumi zajci", dijake pa "real fuksi".

2.2.3 Učiteljišče

Po končani realki se je Janko vpisal na učiteljišče. Ko je izbruhnila 2. svetovna vojna je hodil v 3. letnik. V Pokrajinskem arhivu Maribor hranijo vpisnice za posameznega učenca. Poleg podatkov o rojstvu, državljanstvu, veri in očetu je naveden tudi učni uspeh.

Za Janka so ohranjene vse tri vpisnice. V prvem in drugem letniku je imel dober učni uspeh. Najvišje ocene (štiri oziroma pet) je imel pri ročnem delu, risanju s pisanjem in poljedelstvu z gospodinjstvom. Odlično je imel ocenjeno tudi vedenje. Večino predmetov je imel zaključenih z oceno dobro. Učitelj je v prvem letniku dopisal, da je Jankovo vedenje primerno in lepo, da pa je premalo resen, da rad govori in je sploh zelo otročji. V obeh letnikih piše, da je srednje nadarjen in "v učenju premalo stanovit", da pa je nadarjen za risanje.

Na vpisnici za tretji letnik so vpisane samo ocene za prvo polletje, saj se je aprila leta 1941 začela v Jugoslaviji 2. svetovna vojna.

Slike 17, 18: Vpisnica 3. letnika 1940/41 (naslovica in stran s podatki o Janku Padežniku)
(Vir: Pokrajinski arhiv Maribor)

Janka je na učiteljišču spoznal in postal njegov prijatelj tudi Zorko Simčič. V telefonskem pogovoru nam je povedal, da sta bila sošolca in sta sedela skupaj. Janka opisuje kot izjemno nadarjenega risarja; uporabil je celo besedo genij. Posebej se spominja njegovih slik živali. Janka opisuje tudi kot izjemno duhovitega.

Slika 19: Janko Padežnik
(Vir: Muzej NO Maribor, AMNOM, Mapa 706: Pobrežje in Kartoteka
žrtev druge svetovne vojne)

2.3 Druga svetovna vojna

2.3.1 Janko Padežnik od začetka vojne do vstopa v Kozjanski odred

Janko je bil v tretjem letniku učiteljišča, ko se je začela 2. svetovna vojna. Prekinil je šolanje in se zaposlil pri železnici (najprej v Rajhenburgu in kasneje na Dunaju). Družina je sodelovala z ilegalci. Milica Ostrovška piše v knjigi *Kljub vsemu odpornak*: "Janko je že leta 1941 zbiral pri sebi bojne tovariše, oče Ivan pa je bil v zvezi s tovariši Karlom Reberškom, Francem Zalaznikom, Francem Korbunom in drugimi in je imel pozneje stike z ilegalnimi delavci v Šentjurju. Včasih je v hišo prišel kak kurir, vendar niso jemali ilegalcev na prenočišče, saj so nekaj časa imeli vermani v šoli postojanko." (Ostrovška, 1981, str. 463) Mama Marija je zbirala različen material za partizane.¹⁶

2.3.2 Vojna na Kozjanskem do ustanovitve Kozjanskega odreda

Nacistična Nemčija je v 2. svetovni vojni želela razširiti svoje ozemlje s ponemčevanjem. Zaradi tega so se (tudi na Kozjem oz. Kozjanskem) začeli ljudje upirati. Krški borci so bila skupina 9 fantov in enega dekleta¹⁷. Policija jih je zajela zaradi izdaje. Vso noč so jih zasliševali, naslednje jutro pa so jih odpeljali v gozd Dobrava. Tam so jih postrelili. Policija je ta zločin tudi natisnila, ker je mislila, da bo s plakati z žrtvami odvrnila ljudi od upiranja okupatorju.

Vendar sta kmalu potem španska borca Dušan Kvader in Rudi Janhuba ustanovila 1. četo, Brežiško četo. Ta je izpeljala mnogo akcij, vendar je bila še istega leta uničena. Spomladи 1942 je bila ustanovljena Kozjanska četa, toda tudi ta je bila uničena. Potem so ustanovili Kozjanski bataljon 2. grupe odredov, vendar so morali vsi partizani, ki jih je na Kozjansko poslal Kozjanski bataljon, v drugi polovici septembra 1943 oditi na Dolenjsko. Borci, ki so ostali, so skupaj ustanovili novo Kozjansko četo in 16. septembra 1943 še bataljon. Ta je skupaj s 1. bataljonom neuspešno napadel sovražnikovo postojanko v Sv. Petru pod Sv. gorami. Večina bataljona se je umaknila na Hrvaško. Ostalo je le 19 borcev Kozjanskega bataljona. Iz njih so napravili vod, ko pa so se borci vrnili iz Hrvaške, so najprej ustanovili četo, kasneje pa še bataljon.

---

¹⁶ Material je na Leningrajski ulici 4 na Studencih zbiral Jože Podergajs, ki je bil vratar koroškega kolodvora. Kasneje so ga Nemci prijeli in leta 1943 ustrelili.

¹⁷ Ivanka Uranjek - Angelca

2.3.3 Vojna od ustanovitve Kozjanskega odreda do januarja 1945¹⁸

27. 4. 1944 se je na Zajčniku ustanovil Kozjanski odred. Do junija 1944 je izvedel Kozjanski odred številne akcije, s katerimi je povečal svoj sloves in ugled. Zato je število mobilizacij mož zelo naraslo. V juniju 1944 so zaradi tega - in ker je bilo območje preveliko za samo 2. bataljona - ustanovili 3. bataljon Kozjanskega odreda. (Teropšič, 1993)

Slika 20: Spomenik na mestu, kjer je bil ustanovljen Kozjanski odred

(Vir: avtorji)

2.3.4 Čas med januarjem in marcem 1945

V tem obdobju je umrl tudi Janko Padežnik. Vojna se je bližala koncu, zato so bili v tem obdobju boji še posebej siloviti, bilo pa je tudi dosti žrtev. Nemci so jesensko-zimsko ofenzivo imenovali tudi »wildsau«¹⁹.

Med 2. svetovno vojno je padlo ogromno vojakov in civilnih prebivalcev. Na Kozjanskem je umrlo preko 7000 ljudi, od tega 1237 borcov. Kot talce so ustrelili 419 ljudi. (Kostevc, 1979)

¹⁸ V Posavskem muzeju Brežice je del razstave o NOB posvečene tudi Kozjanskemu partizanskemu odredu. Stalna razstava o Kozjanskem odredu je tudi v kraju Sromlje, vendar je trenutno zaprta zaradi prenove stavbe. V kraju je tudi spomenik Kozjanskemu odredu.

¹⁹ V prevodu. »Divja svinja«

Slika 21: Spomenik Kozjanskemu odredu, Sromelj
(Vir: avtorji)

2.3.5 Janko Padežnik in Kozjanski odred

Janko se je vključil v narodnoosvobodilni boj avgusta leta 1944.²⁰ Stane Preskar nam je povedal, da so imeli borci Kozjanskega odreda kartice s podatki o borceh; hrani jih Zgodovinski arhiv Celje. Žal je bila poizvedba neuspešna, saj se Jankova kartica ni ohranila. V Zgodovinskem arhivu so nam svetovali, naj se obrnemo še na Muzej novejše zgodovine Celje, vendar tudi tam nimajo podatkov o Janku.²¹

V Jankovem življenjepisu, ki ga hrani Muzej NO, piše, da so ga za nekaj časa poslali učiteljevat na ljudsko šolo na osvobojeno ozemlje na Dolenjskem v Dobje pri Planini. Čeprav drugih virov nismo našli, je gospod Preskar povedal, da je to zelo verjetno, saj so redke izobražence v partizanih pogosto uporabili za druge naloge kot zgolj za vojskovanje.

O Jankovi smrti beremo v intervjuju z njegovim očetom: "Bilo je v februarju leta 1945. Odred je krenil na pohod/.../ Nenadni streli, bili so obkoljeni. Takrat je omahnil tudi Janko, zadet od sovražnikove krogle. Zajeli so ga in odvlekli v vas Pišece na Bizeljskem. 19. februarja ob pol deseti uri so videli vaščani,/.../ kako so odvlekli ranjenca v občinsko hišo. /.../ Neka deklica, ki je potem stalno oskrbovala Jankov grob, je pričovala, da so nekaj po 4. uri na nosilih

²⁰ Teropšič, T. (1993). Kozjanski odred, 2. knjiga. Maribor: Založba obzorja Maribor, str. 277.

²¹ Vloge za pridobitev podatkov so v prilogah.

prinesli ranjenega Janka. /.../ Sprevod je krenil proti pokopališču, odjeknili so streli in Janko se je zgrudil.²²

Žal pa nimamo nobenih dokazov o poteku dogodkov. Od jeseni 1944 do spomladi 1945 je potekala na Kozjanskem velika ofenziva, imenovana Divja svinja. V času te ofenzive je umrl Janko, takrat pa je bila uničena tudi velika večina dokumentacije Kozjanskega odreda. Teropšič navaja kot dan smrti 18. februar 1945.²³ Janka so ustrelili ob zidu pokopališča v Pišecah. Njegovo truplo so zagrebli na pokopališču.

Slike 22, 23: Pokopališče in zid ob pokopališču, kjer je bil ustreljen Janko Padežnik
(Vir: avtorji)

Na željo družine so Jankove posmrtnne ostanke leta 1946 prenesli v Maribor na pobreško pokopališče.²⁴

²² Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva osnovne šole, Studenci II., 1962, Divjak Kože, učenec 8. razreda.

²³ Na Jankovem nagrobniku je kot datum smrti naveden 19. 2. 1945.

²⁴ Življnjepis Janka Padežnika, Muzej NO Maribor.

Slika 24: Jankov grob na pobreškem pokopališču v Mariboru

(Vir: avtorji)

3 JANKO PADEŽNIK IN POIMENOVANJA

3.1 Pionirski odred Janka Padežnika

V ohranjenih virih nismo uspeli najti podatka o datumu ustanovitve odreda. Odred je bil prvič omenjen v šolskih kronikah naše šole v šolskem letu 1959/60. Odred Janka Padežnika je praznoval svoj praznik 2. aprila na rojstni dan Janka Padežnika.²⁵ Odred je bil zelo aktiven. Tako so na primer v letu 1959/60 organizirali pustovanje (to vključuje tudi izdelavo mask), izvedli več mednarodnih šahovskih tekmovanj, izdali svoje glasilo Čebelica, uredili šolske učilnice, 3500 m² parka in 800 m² dvorišča.

22. maja 1972 je pionirski odred dobil najvišje jugoslovansko priznanje: kipec kurirja Jovice.

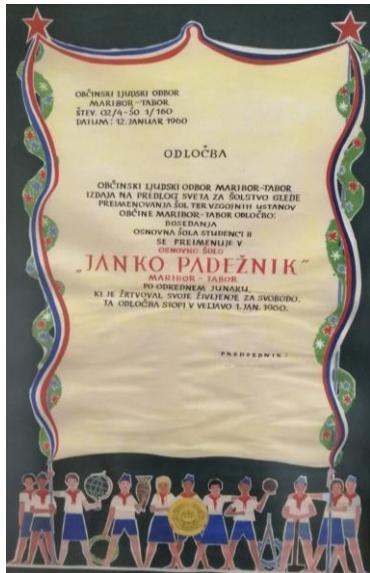

Slika 25: Naslovna stran glasila pionirskega odreda Janka Padežnika Čebelica
(Vir iz Šolskega arhiva)

²⁵ Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in Mladinska aktiva na osnovni šoli Studenci II.

3.2 Osnovna šola Janka Padežnika

Pouk se je na Studencih začel leta 1875 v cerkveni stavbi pri cerkvi sv. Jožefa. Leta 1876 so otvorili dvorazredno šolo na Obrežni ulici. Število učencev je naraščalo. Leta 1909 so šolo razdelili na deško in dekliško; leta 1911 so zgradili dodatno stavbo. Zaradi ukinitve nižje gimnazije so leta 1957 ustanovili osemletno osnovno šolo Studenci 1 na Iztokovi ulici in Studenci 2 na Obrežni. Šoli so leta 1960 znova preimenovali: šolo Studenci 1 v OŠ Bratov Kamenšek in šolo Studenci 2 v OŠ Janka Padežnika. Leta 1967 so obe šoli združili v eno - šola se torej od tega leta imenuje OŠ Janka Padežnika.

Slika 26: Odločba o preimenovanju šole iz leta 1960

(Vir: Arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor)

3.3 Padežnikova ulica

Ulica se je pred 1. svetovno vojno imenovala Wolfgang Gasse (sl. Bolfenkova ulica), po cerkvici sv. Bolfenka na mariborskem Pohorju. Do leta 1941 sta se izmenjavali slovenska verzija (Bolfenkova ulica) in nemška verzija (Wolfgang Gasse). Leta 1941 so jo preimenovali v F. Raimund Gasse (ulica F. Raimunda). To ime je dobila po nemškem dramatiku F. Raimundu. Maja 1945 je spet dobila ime Bolfenkova ulica. Leta 1947 pa so jo preimenovali v Padežnikovo ulico. (Mariborske ulice, 2005)

Sliki 27, 28: Paděžnikova ulica na Studencih v Mariboru

(Vir: avtorji)

3.4 Šolska himna

Himno je v šolskem letu 2010/11 napisal učenec šole Janus Pepaj.

HIMNA OŠ JANKA PADEŽNIKA
(JANUS PEPAJ)

1. SRE-DI STU-DEN-CEV ŽO-LA STO-JI, Y (LA LA LA) IN SE U-ZEN-CEV ŽE DE-
ŽN-KI VE-SE-LI, (LA LA LA) GRE-DI STU-DEN-CEV ŽO-LA STO-JI,
KI Z MA-MI UŽEN-CI. POL-NO, ŽA-ŽI - VI. 2. PA-DE-ŽNIK JE NA-ŠA
DRA-GA BO- LA, VSEM OD TRI-JA- TEL- STA SE RO- LA,
ZENA-NJE NA-ŠA JE OD- LI- KA ŠPORT-NI-KI SMO KOT SE ŠI- KA, VSEM TE-ŽA-VAN BO- NO KOS
PA-DE-ŽNIK JE NA-ŠA PO- NOS. (LA LA LA LA) V NA- ŠI ŽO- LI
JE LE- PO, NA- NUO VS! PO - NOS- NI SHO,
PA-DE-ŽNIK JE MOU, PA-DE-ŽNIK JE TWOJ-, PA-DE-ŽNIK JE MOU IN
TVOJ.

Slika 29: Himna OŠ Janka Paděžnika

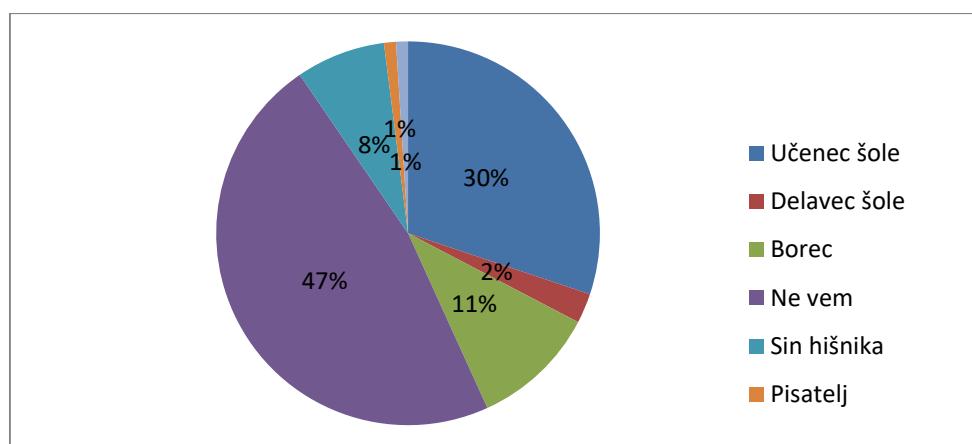
(Vir: <https://www.padeznik-mojasola.si/o-soli/zgodovina/>)

4 RAZISKOVALNI DEL

4.1 Anketa

Z anketnim vprašalnikom smo želeli ugotoviti, ali učenci OŠ Janka Padežnika Maribor vedo, kdo je Janko Padežnik. Sestavili smo anketo z devetimi vprašanji. Anketa je bila anonimna. Izpolnilo jo je 200 učencev od 6. do 9. razreda.

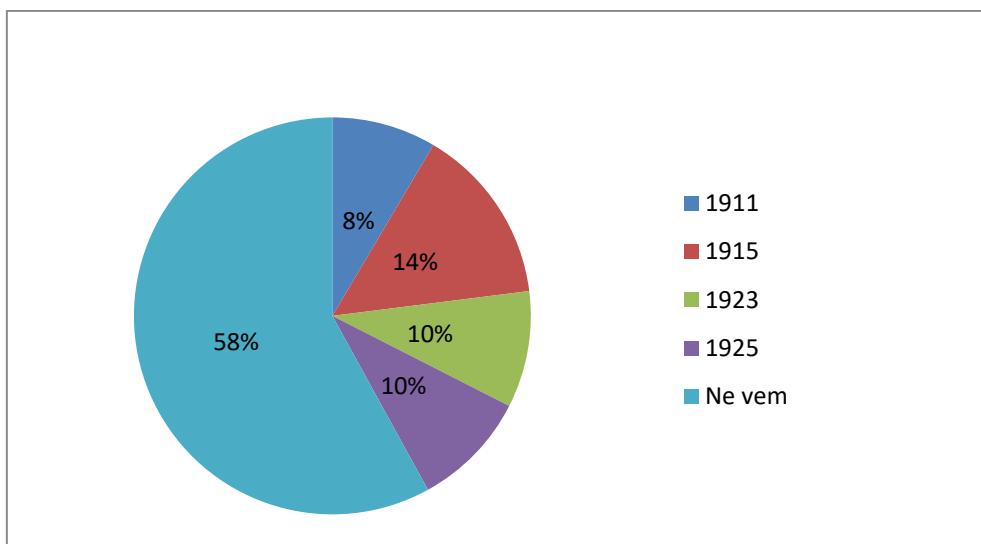
Graf 1: Kdo je bil Janko Padežnik?

Najprej nas je zanimalo, ali učenci vedo, kdo je bil Janko Padežnik. Slaba polovica jih ne ve, 3 % so podali napačen odgovor. Pravilno je odgovorilo 50 % anketirancev (kot pravilne odgovore smo šteli učenec šole, borec in sin hišnika²⁶).

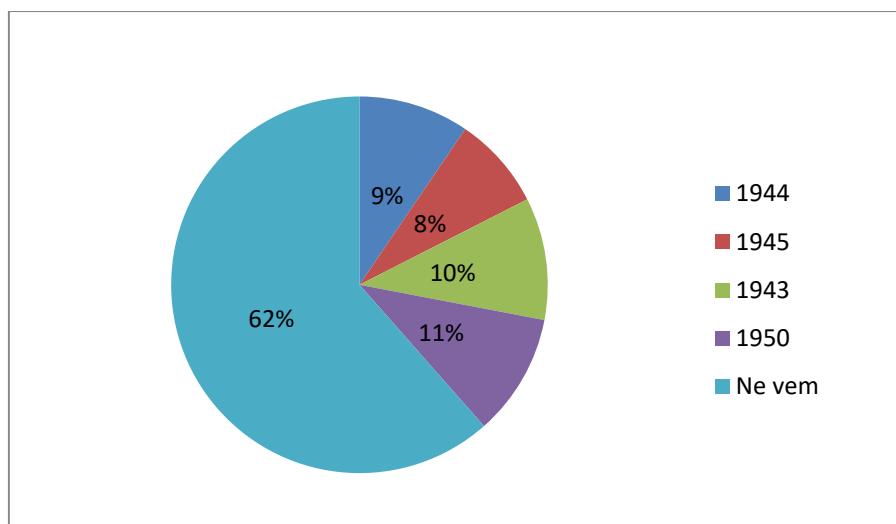
²⁶ Kot smo ugotovili v raziskovalni nalogi, je bila v resnici na šoli zaposlena kot šolska pomočnica mama. Odgovor smo upoštevali kot pravilen, saj so ga na šoli do zdaj navajali kot pravilnega.

Graf 2: Katerega leta se je rodil Janko Padežnik?

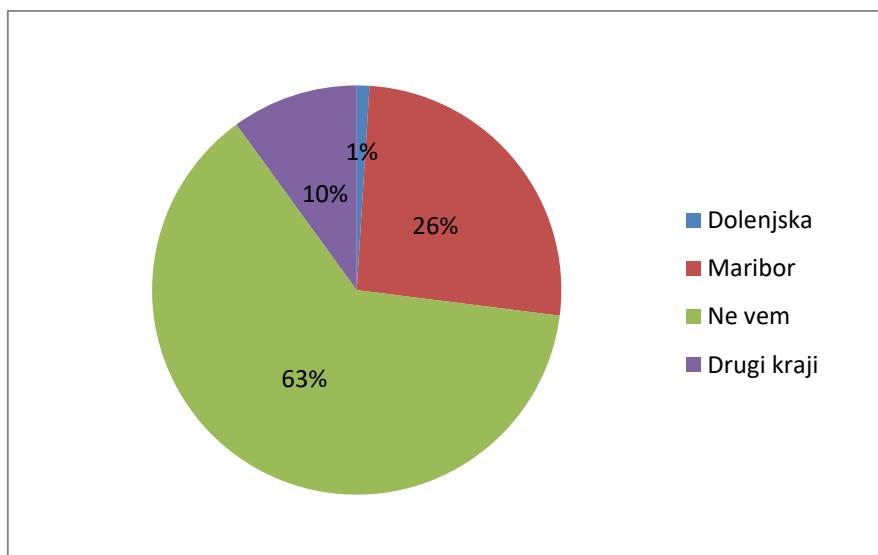
Pri tem vprašanju nas je zanimalo, ali učenci vedo, kdaj se je Janko Padežnik rodil. Rezultati so pokazali, da večina tega ne ve, saj so izbrali odgovor ne vem ali napačen odgovor. Samo 10 % anketirancev je izbral pravilen odgovor, ki je letnica 1923.

Graf 3: Katerega leta je Janko Padežnik umrl?

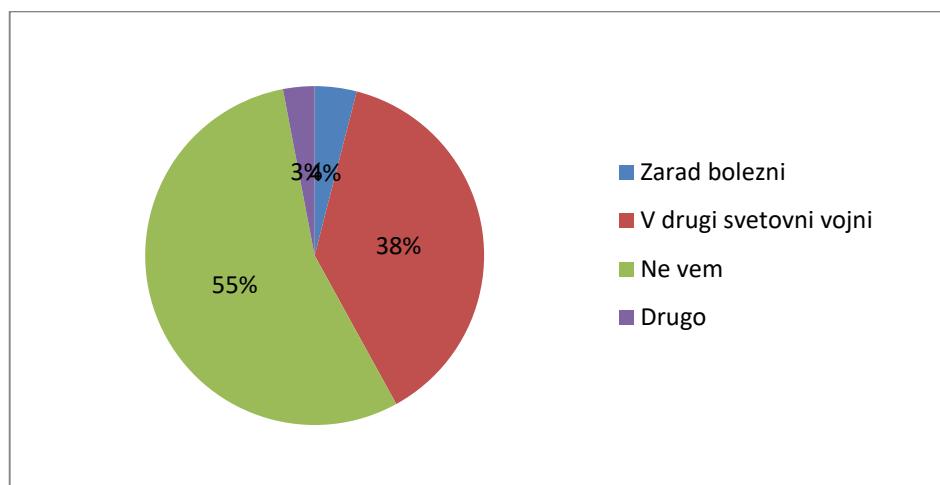
Učence smo povprašali tudi po letnici smrti Janka Padežnika. Večina učencev ne ve, katerega leta je umrl. Pravilno je odgovorilo 8 % učencev (leto 1945).

Graf 4: Kje oz. blizu katerega večjega kraja je umrl Janko Padežnik?

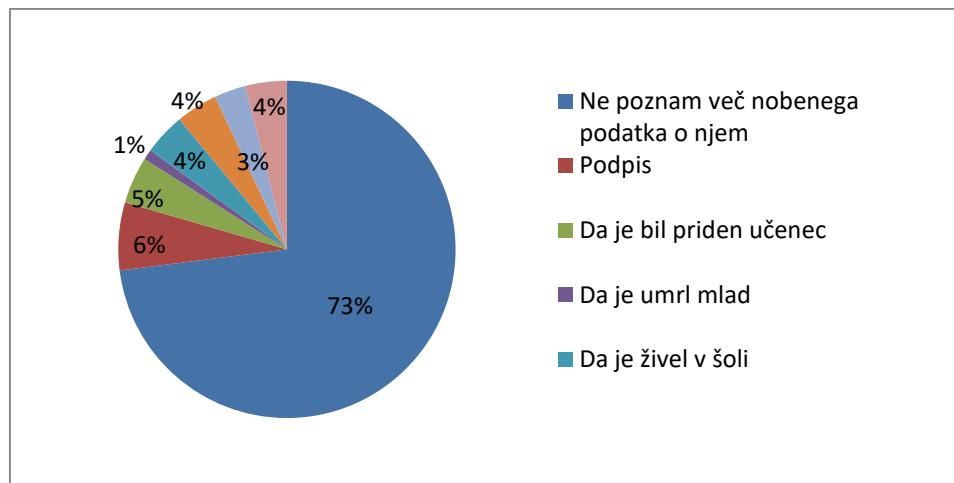
Janko Padežnik je umrl v vasi Pišece na Dolenjskem. Hoteli smo izvedeti, ali učenci poznajo ta podatek. Samo 1 % je kot odgovor zapisal Dolenjska, kar je pravilni odgovor.

Graf 5: Ali veš, kako in zakaj je umrl?

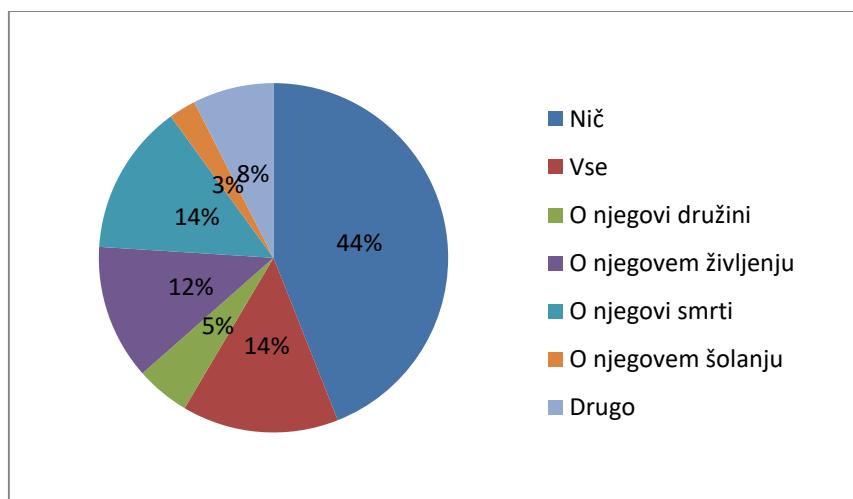
Janko Padežnik je bil ustreljen med drugo svetovno vojno. To ve 38 % učencev. Ostali anketiranci so odgovorili, da tega ne vedo, ali so odgovorili napačno.

Graf 6: Ali poznaš še kakšen podatek o Janku Padežniku?

Zanimalo nas je tudi, ali učenci poznajo še kakšne podatke o Janku. 73 % odstotkov ni poznalo nobenega podatka več. Nekateri pa so se spomnili, da se je npr. podpisal s črkama »Pa« in narisal dežnik.

Graf 7: Kaj te o Janku Padežniku še zanima?

Z zadnjim zastavljenim vprašanjem smo želeli ugotoviti, kaj učence še zanima. Slabe polovice ne zanima nič, nekatere zanimajo podatki o smrti, družini in življenju nasploh.

5 RAZPRAVA

5.1 Interpretacija pridobljenih podatkov

V raziskovalni nalogi smo se lotili iskanja manjkajočih podatkov in potrjevanja že znanih o Janku Padežniku, po katerem se imenuje osnovna šola na Studencih v Mariboru.

Ugotavljamo, da smo bili pri iskanju zgodovinskih virov uspešni. Našli smo številne nove vire in popravili nekatere do sedaj predstavljene podatke, ki so se izkazali za napačne. Ker je delo z zgodovinskimi viri temelj naše naloge, predstavljamo samoevalvacijo raziskovalnih metod v posebnem poglavju (5.2).

Anketa, ki smo jo izvedli med učenci šole, je pokazala slabo poznavanje osebnosti Janka Padežnika. Učenci poznajo le kakšen drobec iz njegovega življenja. Najbolj so si zapomnili, da je bil učenec studenške šole, da je bil borec med 2. svetovno vojno in da je bil eden od njegovih staršev zaposlen na šoli. Natančnejših podatkov o rojstvu, času in kraju njegove smrti ne poznajo. Se pa je 6 % učencev spomnilo, da se je podpisoval s PA in zraven nariral dežnik, 5 % učencev je vedelo, da je bil priden učenec, in 4 %, da je živel na šoli.

Kje se skrivajo vzroki za nepoznavanje? Šola v zadnjih letih predstaviti Janka Padežnika gotovo ni namenila dovolj pozornosti. Podatkov o njegovem življenju je bilo malo, bili so razpršeni in nepreverjeni. Z raziskovalno nalogo in aktivnostmi, ki jih še načrtujemo, lahko to spremenimo.

5.2 Samoevalvacija raziskovalnih metod

5.2.1 Pisni in materialni viri

Največ časa smo posvetili iskanju pisnih virov, s katerimi bi potrdili obstoječe podatke in jih dopolnili z novimi. Obrnili smo se na res številne ustanove. Marsikje podatkov nimajo, ampak spoznali smo, da je tudi to velik del raziskovanja.

Upali smo, da bomo našli matično knjigo ali Jankov krstni list, od koder bi pridobili podatke o družini. Obrnili smo se na župniji sv. Jožefa in sv. Magdalene²⁷. Povedali so, da teh dokumentov ne hranijo več in naj se obrnemo na Nadškofijski arhiv Maribor ali Upravno enoto Maribor. Iz arhiva so nam posredovali prepis o rojstvu Janka Padežnika in izpis iz poročne knjige stolne župnije.

---

²⁷ V župniji sv. Magdalene so povedali, da hranijo dokumente od leta 1939 naprej.

Pri iskanju virov iz časa osnovne šole in realke nismo imeli veliko sreče, saj na šoli ne hranijo dokumentacije iz obdobja, ko se je šolal Janko Padežnik. Obstajajo nemški prepisi šolskih kronik za čas med obema vojnoma, vendar v njih učenci niso navedeni poimensko. Žal omenjene dokumentacije nismo našli niti v Pokrajinskem arhivu Maribor. Domnevamo, da je bila v vojnem času dokumentacija uničena ali izgubljena, saj viri pričajo, da so v času vojne in ponemčevanja na šolskem dvorišču sežigali učbenike, zvezke in knjige v slovenskem jeziku. Na šoli pa hrani Jankov zvezek iz leta 1933, njegovo fotografijo in sliko. Zaradi pomanjkanja virov sprva nismo mogli ugotoviti, koliko let je Janko hodil v osnovno šolo. Zato nas je še posebej razveselilo darilo žene Jankovega nečaka gospe Brede Frank, ki je šoli podarila Jankovo in Nadino (Jankova sestra) spričevalo iz osnovne šole, ki nam je marsikaj pojasnilo.

V šolskem arhivu hrani tudi šolska glasila iz časa po 2. svetovni vojni, v katerih so bili objavljeni intervju z Jankovim očetom in podatki o pionirskem odredu Janka Padežnika. Čeprav so se nekateri podatki izkazali za napačne (npr. da je Janko šel v šolo s petimi leti), pa so nam pomagali pri zastavljanju novih vprašanj in iskanju virov. Iz povojnih šolskih kronik in nekaterih dokumentov smo pridobili podatke o razvoju šole in njenem preimenovanju v OŠ Janka Padežnika.

V Pokrajinskem arhivu Maribor smo našli le gospodinjske kartoteke staršev in sestre Janka Padežnika ter vpisnice iz fonda učiteljišča Maribor. Iz njih smo dobili informacije o Jankovih ocenah in njegovih karakternih značilnostih.

V muzeju NO Maribor hrani nekaj vrstični življenjepis Janka Padežnika. Podatke so zbrali člani Krajevne organizacije ZZB NOV Pobrežje po pričevanjih očeta in prof. Ivana Hočavarja iz Ljubljane konec 1953. leta. Zelo smo se razveselili tudi Jankove fotografije, ki je še nismo poznali.

5.2.2 Ustni viri

Čeprav spadajo ustni viri med manj zanesljive, smo bili posebej navdušeni, ko smo prišli v stik z Jankovim sošolcem iz učiteljišča. Gospod Simčič, ki je star že 98 let, nam je s svojimi informacijami pomagal Janka Padežnika bolje spoznati, saj je edini živeči, ki ga je osebno poznal.

Nečakova vdova Breda Frank se je v družino primožila. Bila je poročena z Jankovim nečakom, ki so mu v spomin na Janka Padežnika dali enako ime. Spominja se, da je imel oče Ivan v garaži ogromno Jankovih slik (po vojni so živeli na Pobrežju). Žal ne ve, kaj se je z njimi zgodilo. Ko smo jo prosili za pomoč, pa so v hiši našli Jankovo in Nadino spričevalo ter nekaj fotografij. Prvič je bila na OŠ Janka Padežnika in z veseljem si je pogledala Jankov zvezek.

Pogovarjali smo se tudi s Herbertom Sivko, ki pa nam žal ni posredoval novih informacij, saj se je rodil po vojni in Janka ni poznal.

5.2.3 Terensko delo

Obiskali smo kraje, kjer se je Janko Padežnik bojeval kot borec Kozjanskega odreda. Stane Preskar, predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Brežice, nas je peljal do vseh ključnih točk, kjer je odred nastal in se boril. V Pišecah smo obiskali pokopališče, kjer so Nemci Janka ustrelili in kjer je bil nekaj časa pokopan. Obiskali smo muzej Brežice, kjer del stalne razstave predstavlja boj Kozjanskega odreda. Tako smo si lažje predstavljali dogajanje med 2. svetovno vojno.

V Mariboru smo obiskali pokopališče Pobrežje, kjer je Janko pokopan, in Padežnikovo ulico, ki se po njem imenuje.

5.2.4 Delo z literaturo

V monografskih publikacijah smo našli podatke o Studencih, o razvoju šole, o Kozjanskem odredu in o ulici, poimenovani po Janku Padežniku.

5.3 Vrednotenje hipotez

Zastavili smo si tri hipoteze.

1. hipoteza: Večina učencev šole ne ve, kdo je bil Janko Padežnik.

To hipotezo lahko delno potrdimo z rezultati ankete, saj je v njej 47 % učencev kot odgovor navedlo ne vem, 3 % pa so se pri odgovoru zmotili. To pomeni, da je polovica vedela o Janku vsaj nekaj. Čeprav smo takšne odgovore pričakovali, pa so nam potrdili, da morajo v prihodnje lik Janka Padežnika bolj vključiti v življenje studenške šole.

2. hipoteza: Težko bomo našli vire, povezane z življenjem Janka Padežnika.

To hipotezo lahko potrdimo, saj smo imeli z iskanjem virov kar nekaj težav. V arhivu OŠ Janka Padežnika je od Janka ohranjen samo njegov zvezek, ki ga je mama Marija podarila šoli po koncu 2. svetovne vojne. Zato so bili naslednji koraki Pokrajinski arhiv Maribor, Nadškofijski arhiv in Muzej NO Maribor, kjer smo našli nekaj virov. Poizvedovanja na Upravni enoti Maribor, v Zgodovinskem arhivu Celje, Muzeju novejše zgodovine Celje, Muzeju Brežice in župnijah sv. Jožefa in sv. Magdalene pa niso prinesla novih podatkov. Veseli smo, da smo se uspeli srečati z Jankovimi sorodniki - njegovim bratracem in nečakovo ženo. Govorili smo tudi z Jankovim sošolcem z učiteljišča Zorkom Simčičem, ki pa je star že 98 let. Tudi od njih smo dobili pomembne podatke.

3. hipoteza: Našli bomo vsaj enega še živečega sorodnika Janka Padežnika.

To hipotezo lahko potrdimo, saj smo govorili s tremi Jankovimi sorodniki. Srečali smo se z gospo Bredo Frank, ženo Jankovega nečaka, in gospodom Herbertom Sivko, Jankovim bratracem po mamine strani. Po telefonu smo govorili s Tatjano Bende. Njena babica je bila druga žena Jankovega očeta. Pogovarjali smo se tudi z Jankovim sošolcem z učiteljišča gospodom Zorkom Simčičem.

6 SKLEP

Janko Padežnik je bil v življenju marsikaj. Bil je sin, brat, učenec studenške osnovne šole, zabaven sošolec, igralec v dramski skupini, partizan, bodoči učitelj ... V raziskovalni nalogi smo poskušali zbrati vse še obstoječe zgodovinske vire o njegovem življenju in zapisati zgodbo njegovega življenja, kot se je v resnici zgodila.

Učenci šole, ki se imenuje po njem, poznajo Janka Padežnika zelo slabo. Z raziskovanjem smo prišli do številnih novih virov in s tem zanimivih podatkov o njegovem življenju, ki bodo lahko ob primerni predstavitev to spremenili. Našli smo pisne vire o njegovem rojstvu in družini, spričevalo iz osnovne šole, vpisnice za vse tri letnike učiteljišča in nove fotografije. Na novo smo ovrednotili nekatere podatke, ki smo jih do zdaj predstavliali kot resnične. Oblikovali smo družinsko drevo in našli še živeče sorodnike. Pri raziskovalnem delu smo poleg dela z zgodovinskimi viri, ki je bilo najpomembnejše, uporabili tudi druge metode (delo z literaturo, anketni vprašalnik, strukturiranje podatkov, oblikovanje grafov). Posebej bi izpostavili delo na terenu, kjer smo se seznanili z dejanskim stanjem in tako lažje razumeli nekatera dogajanja iz Jankovega življenja.

Pred začetkom raziskovanja nismo vedeli, kaj lahko pričakujemo. Ugotovili smo, da je tudi to, da marsikje virov nismo našli, pomemben del raziskovanja. Veseli smo, da smo vztrajali, saj je kljub vmesnim neuspehom in včasih že skoraj obupu nastala naloga, ki bo šoli v pomoč tudi v prihodnje.

Čeprav je bil Janko fant kot toliko drugih, pa nam je lahko vzor na številnih področjih: čudovito je risal, imel je smisel za humor in rad je imel svojo domovino. Potrudili se bomo, da bomo njegovo življenjsko zgodbo predstavili tudi učencem OŠ Janka Padežnika in Studenčanom.

7 DRUŽBENA ODGOVORNOST

V času, ko se mladi vedno bolj zapiramo v svoj samozadostni virtualni svet, se včasih vprašamo, kakšen smisel ima naše življenje, če nismo povezani, če svojih sanj in pričakovanj ne delimo z drugimi in ne čutimo družbene odgovornosti do soljudi in skupnosti. Družbena odgovornost zajema namreč tudi individualno odgovornost, ko posameznik ravna odgovorno in etično do drugih za skupno dobro.

Življenje Janka Padežnika nas opominja prav na to. Spodbuja nas k razmišljjanju o svobodi in človekovih pravicah, ki niso tako samoumevne, kot se nam včasih zdi. In o tem, da lahko vsak med nami spreminja najprej svoj svet in s tem celotno družbo.

8 SEZNAM VIROV IN LITERATURE

8.1 Viri

- Čebelica 1 (1959). Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva na Osnovni šoli Studenci, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Čebelica 2 (1959/60). Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva na Osnovni šoli Studenci II., Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Čebelica 3 (1960). Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva na Osnovni šoli Studenci, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Glasilo pionirjev odreda Janka Padežnika in mladinskega aktiva osnovne šole, Studenci II. (1962).
- Glas mladih (1976/77). Posebna izdaja ob proslavljanju ZK in 85-letnici tovariša Tita. Mladina OŠ Janka Padežnika, št. 3, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Glas mladih (1985). Št. 1, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Izkaz o šolskem napredku Padežnik Janko, 1930, Arhiv OŠ Janka Padežnika.
- Izkaz o šolskem napredku Padežnik Nada 1929, Arhiv OŠ Janka Padežnika.
- Jubilejno glasilo OŠ Janka Padežnika Maribor ob 100. in 135. obletnici šolskih stavb 81876 - 1911 - 2011). Maribor, 2011. Uredništvo: Koraljka Čeh, Darko Kožić.
- Mestna občina Maribor, Gospodinjska kartoteka, SIPAM 0005, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor.
- Muzej NO Maribor, AMNOM, Mapa 706: Pobrežje in Kartoteka žrtev druge svetovne vojne.
- Nemški prepis šolske kronike deške ljudske šole na Studencih pri Mariboru, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- Nemški prepis šolske kronike dekliške ljudske šole na Studencih pri Mariboru, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.
- NŠAM, Sig. 0299, Zbirka prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Janez Krstnik, prepis poročne knjige 1921.
- NŠAM, Sig. 0299, Zbirka prepisi matičnih knjig 1835-1939, župnija Maribor-Sv. Magdalena, prepis krstne knjige 1923.
- Šolska kronika od šolskega leta 1957/58 do 30. 8. 1979, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika Maribor.

- Vpisnice na učiteljišče, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor.
- Zgodovinski pregled kraja Studenci. OŠ bratov Kamenšek, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika.
- Zvezek Janka Padežnika v 4. razredu, 1933, Šolski arhiv OŠ Janka Padežnika.
- Vpisnica iz fonda učiteljišča Maribor, SIPAM 0805, škatla 8, Pokrajinski Arhiv Maribor.

8.2 Literatura

- Hartman Krajnc, J. (2020). Cvet tulipanovca. Posvečeno Osnovni šoli Janka Padežnika v Mariboru. Maribor: Kulturni center.
- Kostevc, M. (1979). Kratek oris kozjanskega narodnoosvobodilnega boja. Brežice: Zveza združenj borcev NOV občine Brežice.
- Ostrovška, M. (1981). Kljub vsemu odpor 1, 2, 3. Maribor: Založba obzorja Maribor.
- Radovanovič, S. (2005). Mariborske ulice. Maribor: Založba Kapital d.o.o.
- Studenci pri Mariboru (1927). Krajevni šolski odbor. Maribor.
- Teropšič, T. (1993). Kozjanski odred (1. in 2. knjiga). Maribor: Založba obzorja Maribor.
- <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi817002/> (Pridobljeno: 31. 1. 2020)

9 PRILOGE

9.1 Vpisnica za 1. letnik učiteljišča

(Vir: Vpisnice na učiteljišče, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor)

9.2 Vpisnica za 2. letnik učiteljišča

(Vir: Vpisnice na učiteljišče, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor)

ОБРАЗЦ 2 (членак) — OBRAZAC 2 (umetak)		УЧЕНИК — УЧЕНИК		РОДИТЕЉ — RODITELJ (отац или мајка) — (otac ili majka)		СТАРАТЕЉ STARATELJ		ДОМАТИН — DOMATIN (код кога је училиште) — (kod koga je učilište)	
Бр. 22 Dr.		Padinik J. Janko		Презиме и име: Prezime i ime:		Б. Јанко			
Предишње и име: Prethodno i име:		Роден: Rodjen:		Занимавање: Zanimanje:					
Место рођења: Mesto rođenja:		Штаденица при Кострума		Становље: Stanovanje:		Štadenska Kostromski ul. 15			
Народност и поданство: Narodnost i podanstvo:		Словен		Народност и поданство: Narodnost i podanstvo:		Словен			
Вероисповест: Verovispost:				Напомена: Доселен? отселен? исписао се? Napomena: Dosejen? otsejen? ispisao se?					
				отпуштен? положао испит по одлуци (увек увек)? izpolnjen? polagan? ispit po odlici (uvek uvek)?					
				напомена: Доселен? отселен? исписао се? Napomena: Dosejen? otsejen? ispisao se?					
				отпуштен? положао испит по одлуци (увек на вести број деловодника)? izpolnjen? polagan? ispit po odlici (uvek na vesti broj delovodnika)?					
УСПЕХ ИЗ ПОЈЕДИНХ ПРЕДМЕТА — USREPEN IZ POJEDINIH PREDMETA									
ПРЕДМЕТН — PREDMETI	ПОЛУГОДИШТЕ POLUGODIŠTE		Година опози Godišnja opozna теста и атказа testa i akzaza		Оцене поправ Ocena poprav- ног испита nog ispit-a		Да ли је у току про Да ли је u toku pro- важање испитан vazjanje ispitavan и да ли је у чл. школ. i da li je u c. skol.		
	I	II						Год pre G pre школе skole	
Психологија с. пољском; педагогика психологија Psychologija s. poljskom; pedagoška psihologija									
Односна педагогика Operativna pedagogika									
Историја педагогике Istorijska pedagogika									
Методика Metodika									
Шкolski rad Školski rad									
Шкolska организација и администрација Školska organizacija i administracija									
Народна економија са основом социологије Narodna ekonomija sa osnovom sociologije									
Вештина Vestinka	dobro(3)	dobro(3)	dobro(3)						
Народни језик Narodni jezik	dobro(3)	dobro(3)	dobro(3)						
Француски, немачки језик Francuski, nemacki jezik	dobro(3)	dobro(3)	dobro(3)						
Историја (општа и народна) Istorijska (opšta i narodna)	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Земљопис Zemljopis	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Природознавство Prirodoznanje	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Хемија с технолошком Kemijska s tehnologijom	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Физика Fizika	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Математика Matematika	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Хигијена Higijena									
Полупривреда — домаћинство Poluprivreda — domaćinstvo	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Управе са писањем Crtanje sa pisanjem	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Песаме Pesamne	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Спортско Sportsko	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Ручни рад Ručni rad	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Гимнастика Gimnastika	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Slabokrvničina	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Владање — Vladanje	slabko(2)	slabko(2)	slabko(2)						
Изостанци Izostanci	изправдан opravdani	33	33	76					
	неизправдан neopravdani		-	-					
<p><i>Успех: добар</i></p> <p>Напомене о овом ученику: — Napomene o ovom učeniku:</p> <p>Учење: — Учење: <i>Je vredno nastojati i proučavati učivo i vredno</i></p> <p><i>Nastojati sa vrednjim</i></p> <p>Владање: — Владање: <i>Osimnos je bilo - pravilno ravnati - i od učivo</i></p> <p><i>stevjeti</i></p> <p>Прилике под којима се школовао: — Prilikе pod kojima se školovao: <i>Рукоделија</i></p> <p><i>je vredno boljati,</i></p>									
<p>По члану 22 Закона о установљању нових државних монопола од 3. августа 1863. год., штампар који се уважава да издава овај формулар, казан је по Краљевом указу 22. Закона о установљању нових државних монопола од 3. августа 1863. год., штампар који се уважава да издава овај формулар, казан је по Краљевом указу</p> <p>Издано му: <i>уверење</i> Izdano mu: <i>duplicat uverenja</i></p> <p>Издано му: <i>сведочанство</i> Izdano mu: <i>duplicat svedocanstva</i></p> <p>Издано му: <i>дупликат сведочанства</i> Izdano mu: <i>duplicat svedocanstva</i></p> <p>Кривице и казне: врста кривице dan i broj odluke.</p> <p>Krivice i kazne: vrsta krivice, k i broj odluke.</p>									
<p>Цена TAB. 2 DIN.</p>									

По члану 22 Закона о установљању нових државних монопола од 3. августа 1863. год., штампар који се уважава да издава овај формулар, казан је по Краљевом указу 22. Закона о установљању нових државних монопола од 3. августа 1863. год., штампар који се уважава да издава овај формулар, казан је по Краљевом указу

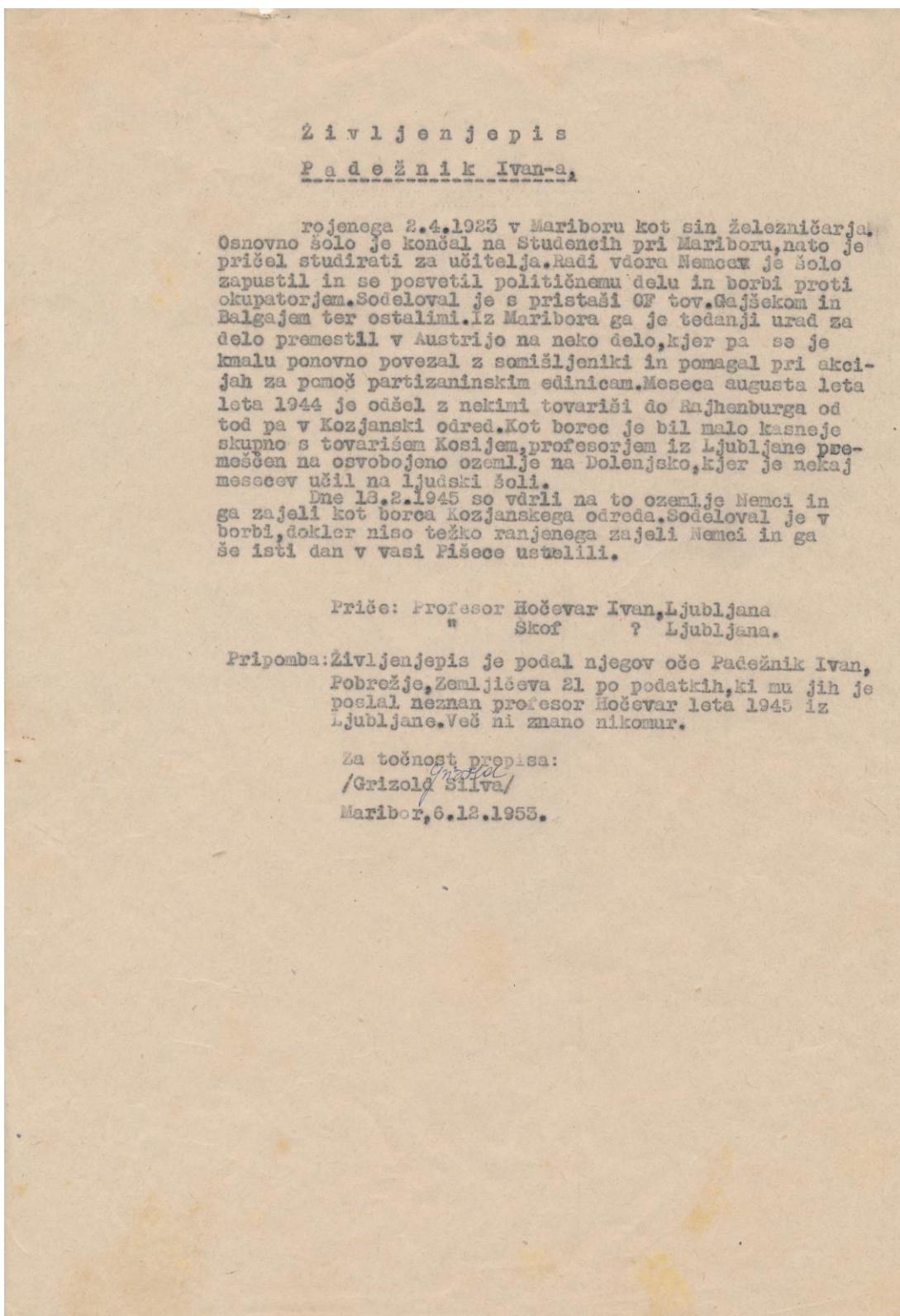
Издано и штампан Државне штампарије Краљеве

9.3 Gospodinjska kartoteka za Ivana in Nado Padežnik

(Vir: Mestna občina Maribor, Gospodinjska kartoteka, SIPAM 0005, mikrofilm, Pokrajinski arhiv Maribor)

9.4 Življenjepis Janka Padežnika

(Vir: Muzej NO Maribor, AMNOM, Mapa 706: Pobrežje in Kartoteka žrtev druge svetovne vojne)

9.5 Vloga za pridobitev podatkov iz arhivskega gradiva Zgodovinskega arhiva Celje

VLOGA ZA PRIDOBITEV PODATKOV IZ ARHIVSKEGA GRADIVA

IDENTIFIKACIJSKI PODATKI UPORABNIKA (izpolni fizična oseba)

Ime in priimek	
Naslov prebivališča	
Vrsta in št. osebnega dokumenta	

IDENTIFIKACIJSKI PODATKI UPORABNIKA (izpolni pravna oseba)

Naziv	ZDРUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB BREŽICE
Sedež	Brežice, Cesta bratov Cerjakov 12
Matična številka	5160766000
Osebno ime zakonitega zastopnika	Stanislav Preskar

Kontaktni podatki uporabnika (telefon, e-pošta): 041-368-332 e-mail: info@borci.net,
stane.preskar@siol.net

izražam pravni interes za uvedbo ali udeležbo v postopku

nastopam kot stranka v uradnem postopku

Vrsta uradnega postopka:

Naziv organa, ki postopek vodi:

Želim vpogled v naslednje dokumente (pri vsakem dokumentu navesti razlog):

Kartica s podatki borca Kozjanskega odreda Padežnik Ivana – Jankota, roj. 2.4.1923, padel naj bi 18.februarja 1945 v Pišecah. Za podatke nas prosi Osnovna Šola Janka Padežnika iz Maribora, ki pripravlja raziskovalno nalogo s tega področja.

Kartico smo vam skupaj z ostalimi dokumenti izročilo v hrambo pred leti.

Podpisani izjavljam, da sem seznanjen s svojimi obveznostmi in omejitvami glede uporabe podatkov iz 65. člena ZVDAGA (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14) in 3. člena ZAGOPP (Uradni list RS, št. 85/16), na katere bi lahko naletel ob uporabi arhivskega gradiva ter da bom tako pridobljene podatke varoval v skladu s tem zakonom ter zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov, varovanja tajnih podatkov, davčne tajnosti.

Datum: 26.11.2019

Podpis uporabnika: Stane Preskar, predsednik

9.6 Vloga za pridobitev podatkov na Upravno enoto Maribor

UPRAVNA ENOTA MARIBOR
ULICA HEROJA STANETA 1
2000 MARIBOR
Maribor, 21. 10. 2010

Spoštovani.

Radi bi pridobili podatke o Janku Padežniku (rojen 2. 4. 1923), njegovih starših Ivanu (rojen 1897) in Mariji (rojena 1895) ter sorojencih (sestra Nada, rojena 16. 3. 1922?).

Na pobreškem pokopališču na nagrobniku so omenjeni še Marica Padežnik, roj. Bende (1904-1981), Anica Bende (1911-1995), Tone Bende (1925-2018) ter Marica Bende (1933-).

Na nagrobniku je napisan še Dušan Potočnik (1954-2012), ne vemo v kakšnem odnosu je bil s Padežniki.

Podatke potrebujemo v raziskovalne namene (raziskovalna naloga naših učenk o Janku Padežniku). Radi bi izvedeli tudi ali so kakšni živeči svojci Padežnikov ali Bendetov, od katerih bi lahko pridobili kakšno informacijo o Janku Padežniku.

Hvaležni bomo za vsako informacijo, ki jo lahko pridobimo.

V naprej se zahvaljujem za sodelovanje in vam želim prijeten dan.

9.7 Anketa

PO KOM SE IMENUJE NAŠA ŠOLA?

Sva sedmošolki. Odločili sva se, da bolj natančno raziščeva življenje Janka Padežnika, po katerem se imenuje studenška šola. Anketa je anonimna.

Spol: Ž M Razred: _____

1. Kdo je bil Janko Padežnik?

---

2. Zakaj se šola imenuje po Janku Padežniku?

---

3. Katerega leta se je rodil Janko Padežnik?

- a) 1911
- b) 1915
- c) 1923
- d) 1925
- e) ne vem

4. Katerega leta je Janko Padežnik umrl?

- a) 1944
- b) 1945
- c) 1943
- d) 1950
- e) ne vem

5. V katerem kraju oz. blizu katerega večjega kraja je Janko Padežnik umrl?

---

6. Ali veš kako in zakaj je umrl?

---

7. Ali veš še kakšno zanimivost o njem?

---

8. Kje si jo izvedel? (Na to vprašanje odgovori, če si odgovoril na 7. vprašanje.)

---

9. Kaj te še zanima o njem?

Hvala za sodelovanje😊